

DÉLMAGYARORSZÁG

80. évfolyam, 198. szám
1990. augusztus 10. péntek

ALAPÍTVÁ: 1910-BEN

Havi előfizetési díj: 101 + 20 forint
Ára 4,30 forint

Csak a földet vissza

Arab csúcs — A kormány felügyel a tisztességre — Tiltakozók a torony alatt: nem lesz KGST-piac — Meghívó Grazból
Folklór a fesztiválon

Párizs gyomra — Szegeden

Zola megírta a Párizs gyomrát, mi lassan kötetlé fűzhetjük Szeged gyomráról, a Cserepes sorról és környékéről írt cikkeinket. A naturalista leírásokban is bővelkedő cikkekhez mindmennyi olvasói levél is csatlakozott — pro és kontra —, amelyek közül néhányat szó szerint közzétünk, munkatársunk kommentárjával, megsértve ezzel egyes hivatalok érzékenységét. A köjál választát már megismerhették olvasóink, ezúttal pedig a városi tanács vb-titkára, dr. Tóth László kért — kapott — szót ezügyben.

— Rövid helyzetkép: a gánvállalkozás ténykérdesét piacot szennyevel, bűzével, bűneivel együtt pokolba kívánják a környék lakói, az árusok, a kispénzű vásárlók pedig körük szakadtáig ragaszkodnak hozzá. Ezt az elmentmondást ön szerint hogyan lehetne földelni?

— Amikor a Szent István téri KGST-piac működése túrheteritenné vált a Belvárosban — éppen lakossági nyomásra —, kerestük a jobb megoldást. „Emberi körülményeket a piacoknak!” — írták akkor. Erre alkalmas helynek tűnt a Cserepes sor. A kelet-európai gazdasági helyzet szűlte ellentmondással a tanács nem tud mit kezdeni.

Létrejött a Piac Kft., tíz taggal, s vállalta a piac üzemeltetését. — Van-e a tagok között tanácsi dolgozó? — Csak a városi tanács mint testület tagja a kft.-nek. Itt reflektálok az egyik olvasó sértő megjegyzésére, és kijelentem: a tanácsi vezetés nem tagja egy kft.-nek sem. Nem csodogálnak hozzá a milliók. Ha a tisztelt olvasó tud róla, hogy ennek a „korrupt tanácsi vezetés”-nek valaki jogtalanul pénzt ad, nevezze meg, mi leszünk az első, akik erről tájékoztatjuk a lakosságot. A megalapozatlan vádak bántják az amúgy is bizonytalan helyzetben — és rossz lelkiállapotban — élő tanácsi dolgozókat.

— Kanyarodjunk vissza a piac ügyéhez! Van-e hatósági jogkör a tanácsnak arra, hogy a piac működésével kapcsolatos anomáliákat megszüntesse? A lakosság tudatában ugyanis az él — miként munkatársunk is írta —, hogy a város gazdája, a tanács a felelős azért, hogy rendben menjen itt az élet.

— A város gazdája az a tanácsi testület, amelynek mandátumát meghosszabbították szeptember 30-áig. Tiszttségviselői: egy főfoglalkozású elnökhelyettes és egy vb-titkár, valamint két társadalmi megbízást teljesítő elnökhelyettes. A lapban megjelent kérdés: vannak-e Szeged városának felelős gazdái, s kik azok, igen érzékenyen érintett bennünket. Hát jelentkezzünk: ez a tanács az. Vannak hatáskörök, amelyeket a tanács testület dönthet el, s van, amit a tiszttségviselők. Olyan ügyekben, melyek a majdani önkormányzat vagyona érintik, egyszemélyi vezető nem járhat el, sőt elvárás az is, hogy a testület is mértéktartást tanúsítson minden határozatnál, amely kihatással lehet a majdani önkormányzatra.

— Ki gyakorolhatja akkor a hatósági jogkört a Piac Kft.-vel szemben? — Működését a cégbíráóság engedélyezte, jogellenes üzemelés esetén bármely ma-

gánvállalkozás ténykérdesét fölfüggesztheti.

— Idáig nem fajult a do-log, pedig hát történik ott egy és más, ami törvénysértő.

— Az aligha tartozik a kft. jogosítványai közé, hogy a piacon a külföldiek vámkezelés nélküli cikkeket árulhatnak. De az is devizabűntettet követ el, aki megveszi a csempészárut. Ez ügyben azonban országos, központi intézkedéssel lehetne rendet teremteni.

— Tehát bármit is javít a város, a kft. a Cserepes sori körülményeken, ezzel a törvénysértést tudja csak szalonképesebbé tenni.

— Jelenleg valahogy így vagyunk ezzel. A tanács — éppen mert a város gazdájának érzi magát, lakossági panaszként kezelve a témát — konzultációs jogkörével élve tárgyal az érdekeltekkel. Úgy döntöttünk, hogy — gondolkodási időt is nyerve — ideiglenesen javasoljuk, zárják be a piacot. Közben kidolgoztuk újrainításának feltételeit.

— Espedig?

— A jogi és hatósági föltételek között egyebek mellett, szó esik a Közegészségügyi-Járványügyi Felügye-lőség szerepéről is.

— A köjál 1988-ban ki-adott szakvéleményében hozzájárult a Cserepes sori piac ideiglenes üzemeléséhez. Azóta mi történt?

— A végleges piac tavalyi, júniusi üzembe helyezési eljárásán a felügyelőség képviselői is jelen voltak, akkor az üzemeltetést szóban nem kifogásolták.

— És írásban?

— A szokásos, később kiadandó pecsétes hozzájárulást a kft. egyszerűen nem kérte tőlük.

— Márpedig egyre több panaszt okozott a szemét!

— Miután bezárt a piac, augusztus 3-án működését fölfüggesztette a köjál is, majd rovar- és rágcsálóirtást rendelt el. Ezután kiegészítő határozattal utasítást adott a piac „folyamatos és rendszeres, szükségeshez képest gyakori” takarítására, az összegyűjtött hulladék „zártan történő gyűjtés”-ére, s ha szükséges, naponkénti elszállítására.

— Lennének feladatai a tanácsnak is?

— Az önkormányzatra vár egy feltárási út építése, a csapadékvíz elvezetése, a Szabadkai úton terelőkorlátot kell elhelyezni, szükséges a forgalmi rend módosítása. Egyebek között meg kell szervezni, hogy a tilosban parkoló gépkocsikat elszállítsák. De a biztonságos, korszerű üzemelés érdekében lesz teendője a kft.-nek is bőven, ezeket is pontokba foglaltuk. Parkolókat, kerítést kell építeni, feladatuk a faültetés, az ideiglenes pavilonok lebontása, a kempingezés megszüntetése, gondoskodniuk kell elsősegély-

(Folytatás a 10. oldalon)

Duplájára nő a büntetés

A társadalombiztosítás helyzetéről tárgyalta a kormány

A kormánysszövívői iroda közli:

A kormány csütörtöki ülésén tájékoztatást kapott a Kuvait és Irak közötti konfliktusról, és felhatalmazta a külügyminisztert, hogy a kormány nevében állásfoglalást adjon ki.

A kormány elfogadta a tulajdonreform elveit, s a részletes koncepció kidolgozásával a gazdasági kabinettet bízta meg.

Az országot hosszabb ideje sújtó aszály miatt a kormány foglalkozott hazánk vízellátási helyzetével. Miután a meteorológiai előrejelzések szerint változás nem várható, az ország egyes területein vízhiány léphet fel, ezért vízkorlátozás kerülhet bevezetésre. A kormány felhívja a lakosság figyelmét a víztakarékosságra.

A társadalombiztosítással szembeni járuléktartozások összege 1990. június 30-án 16,7 milliárd forint volt, 6 milliárddal több, mint 1989. végén. Mindez már veszélyeztette a társadalombiztosítás fizetőképességét, főként a nyugdíjak és az egészségügyi szolgáltatások anyagi fedezetét. Ezért a kormány módosította a társadalombiztosításról szóló

1975. évi II. törvény végrehajtására kiadott 89/1990. (V. 1.) MT-rendeletet. A módosítás értelmében a társadalombiztosítási és nyugdíjjárulék késedelmes megfizetése utáni pótlék — havonta — a jelenlegi 2 százalékról szeptember 1-jétől 4 százalékra nő. A kormány így kívánja megakadályozni a társadalombiztosítási — és nyugdíjjárulék késedelmes megfizetését, a fizetési fegyelem romlását.

Az ülésen elfogadták „a tisztességtelen piaci magatartás tilalmáról” és „az árak megállapításáról” szóló törvényjavaslat „végleges” szövegét. E törvénytervezetek rögzítik a létrehozandó gazdasági versenyhivatal feladatokrát is. A versenyhivatal elnökét és helyetteseit a miniszterelnök nevezi ki, határozatlan időre. Az árhatalom jogkörök megszűnése következtében a miniszterek feladata a hatáskörükbe tartozó ezzel kapcsolatos jogszabályok felülvizsgálata és azok összehangolása a törvénytervezetekkel. Az egységes termékekazonosító kódrendszer kiépítéséhez szükséges jogszabály kiadásáról az ipari és kereskedelmi miniszter gondoskodik. (MTI)

Páneurópa-Unió

Tiszteletbeli elnök Habsburg Ottó

A Páneurópa-Unió magyar egyesülete nem politikai párt, és nem is kíván azzá válni. Mindazonáltal a páneurópai eszme jegyében elutasítja a földrész nagyhatalmi megosztottságát, illetve a sovinszta, nacionalista, rasszista elméletek igazságtalan előnyöszerzési kísérleteit a nemzeti kisebbségekkel szemben. A páneurópai mozgalom magyarországi szervezete a közös történelmi tanulságokra épülő egyezséget és egységet ajánlja Európa népei számára. Ezzel összhangban támogatja az Európa Tanács tevékenységét, illetve az olyan regionális együttműködésre törekvő államcsoportosulásokat, mint például a Duna-Adria szövetség. A szervezet — a nemzetközi mozgalom törekvéseivel egyetemben — Európa teljes föderációját, a Páneurópa megvalósítását tekintve végső céljának. A többi között ezt rögzítette a

Páneurópa-Unió magyar egyesületének alapszabályzata, amelyet a szervezet csütörtökön, az MDF budapesti székházában megtartott közgyűlésén hagyott jóvá. A páneurópa mozgalom tavaly októberben vette meg lábát Magyarországon, amikor Szegeden megkezdte a magyar egyesület szervezését. Jelenleg 231 tagja van az egyesületnek, s a most elfogadott alapszabály szerint a mozgalom nyitva áll mindenki előtt, aki elő kívánja mozdítani az európai kultúra ügyét, szoros összefüggésben a keresztény etikai értékekkel és világnézettel.

A közgyűlés előtt bemutakozó vezetőségi tagok megkülönböztetett tisztelettel szölkak dr. Habsburg Ottóról, akit a közgyűlés résztvevői közfelkiáltással az egyesület tiszteletbeli elnökévé választottak, mint a nemzetközi Páneurópa-Unió elnökét. (MTI)

Hétvégi magazinunkból

- Szocirreál — fényképes beszámoló egy furcsa kiállításról;
- Afrikai mozaik — irodalmi paródiasorozatunk befejező része;
- Darvasi László meséje, Podmaniczky Szilárd versei;
- Családi magazin.

Miközben az egész világ szorong a „bagdadi tolvaj”, Szaddám Huszein viselt dolgai miatt, vannak, akik a fenyegető közel-keleti fejleményekben találnak valami jót. A The Independent a jövőre nézve nagy lehetőségeket lát abban a tényben, hogy a hidegháború utáni első nemzetközi válságban — a második világháború óta most először — a világ hatalmai, a Szovjetunió és a NATO-tagországok, együtt a mérsékeltabb arab országokkal, közös erővel lépnek fel az agresszorral szemben. A nagy tekintélyű angol lap cikkírójának ez reményt nyújt olyan globalis problémák megoldására is, mint a világelelmzés, a nyomor leküzdése, vagy a környezetvédelem. Fidel Castro elhamarkodottnak itéli az Irak elleni gazdasági blokádot, mert szerinte a Kuvaitot anektáló ország megbüntetése csak ürügy az USA-nak egy katonai intervenció törvényesítéséhez.

A kormányülésen tegnap úgy határoztak, hogy mást — házat, üzletet stb. — nem, csak a földet lehet reprivatizálni. Nem valószínű, hogy a tulajdon körüli viták ezzel lezárulnak. A különféle hivatalokban máris aktatömegek tornyosulnak, amelyekben volt tulajdonosok „beszélnek” perek indításáról, ha... A magyar sajtóban elsőként a Mai Nap című lap adott hírt arról, hogy Orenburgban is sok ember életét veszélyeztették felelőtlenül. Tegnap a Népjóléti Minisztériumban bejelentették, hogy megkezdődnek az egészségügyi vizsgálatok. Sajnos, sokan vannak, akiknek ez már késő.

Az alsóvárosi polgárok nyugalmát, amelyet csak a KGST-piac nem régi bezárása óta letek meg, továbbra sem veszélyezteti a piac újbóli megnyitása. A tegnapi elhatározás szerint, ha valaha nyílik is a Cserepes soron valami — az már más lesz.

Ma: arab csúcs

Az ENSZ Biztonsági Tanácsa csütörtökön egyhangú szavazással törvénytelennek és meg nem történtnek minősítette Kuvait iraki bekebelezést, arra kérve a világ országait és a nemzetközi szervezeteket, hogy ne ismerjék el Bagdad lépését. Az öbölbeli válság kirobbanása óta a Biztonsági Tanács most harmadszor hozott határozatot ebben az ügyben, de ez az első eset, hogy a szavazás során teljesen egyöntetű eredmény született. A BT egyébként felszólította Bagdadot a Kuvait annektálásához vezető korábbi lépések visszavonására.

Csütörtökön Irak legnagyobb térségbeli ellenele, Irán is elítélte Kuvait bekebelezését, s egy külügyminisztériumi nyilatkozat lezögezte: Teherán nem fogja eltérni a lépést. Ugyanakkor a forradalmi gárdisták parancsnoka még az iraki akciónál is veszélyesebbnek nevezte az amerikai „erők térségbeli gyülekezését, s közölte: országa fegyveres erői nyomom követik az amerikai katonai manővereket.

Csütörtökön egyébként Irak határozatlan időre lezárta határait a külföldiek előtt. A hírt a londoni külügyminisztérium szóvivője jelentette be, mondván, hogy a döntésről maguk az iraki hatóságok tájékoztatták az Európai Közösséget, Bagdad „biztonsági okokkal” magyarázta a lépést, de konkrétumok egyelőre nem ismertek.

Időközben diplomáciai fronton is zajlanak az események: miközben Baker amerikai külügyminiszter Törökországban tárgyal, sora érkeznek a küldöttségek Kairóba, a rendkívüli arab csúcsra, amelynek megnyitását mára, péntekre halasztották. Az utolsó pillanatban Irak is elküldte delegációját: ezt Taha Jaszin Ramadan miniszterelnök-helyettes vezeti, s a delegációban he-

lyet kapott Tárik Aziz külügyminiszter is. Kuvaitot várhatóan az előzőtt emír képviseli majd, szaúd-arábiái részről pedig maga Fahd király utazott az egyiptomi fővárosba.

Franciaország nem vesz részt az Egyesült Államok által kezdeményezett katonai akcióban Szaúd-Arábiában, de megerősíti katonai jelenlétét a térségben. Ezt Francois Mitterrand köztársasági elnök személyesen jelentette be az Elysée-palotában, csütörtökön megtartott több mint két óras rendkívüli szűkkörü kormányülés után. A kuvaiti válság miatt elrendelt tanácskozásra szabadságát félbeszakítva vizsaszatért Párizsba Michel Rocard miniszterelnök, Jean-Pierre Chevenement védelmi miniszter és a kormány több más tagja.

Mitterrand azt mondta, hogy „Franciaország csatlakozik azoknak az országoknak erőfeszítéséhez, amelyek az Irak által megsértett nemzetközi jog helyreállításán dolgoznak” és „nem hajlandó elfogadni sem az agressziót, sem Kuvait annexióját”. „Franciaország régóta baráti kapcsolatokat tartott fenn Irakkal, segítséget nyújtott neki az Iránnal folytatott háború idején. Ez feljogosít bennünket arra, hogy elutasítsuk az agressziót” — mondotta.

Mitterrand közölte, hogy Franciaország végrehajtja az Egyesült Nemzetek Szervezete által elrendelt embargót, haditengerészeti erőket küldött a térségbe. Szükség esetén Párizs hajlandó pozitívan válaszolni Szaúd-Arábia, vagy az öbölbeli államok kérésére, hadfelszerelést, technikusokat kiküldeni — de nem vezényelni katonai egységeket az érintett országok területére. Ugyanakkor Franciaország megerősíti a térségben a haditengerészet és a légierő egységeit.